

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
24.08.2020.- 28.08.2020.

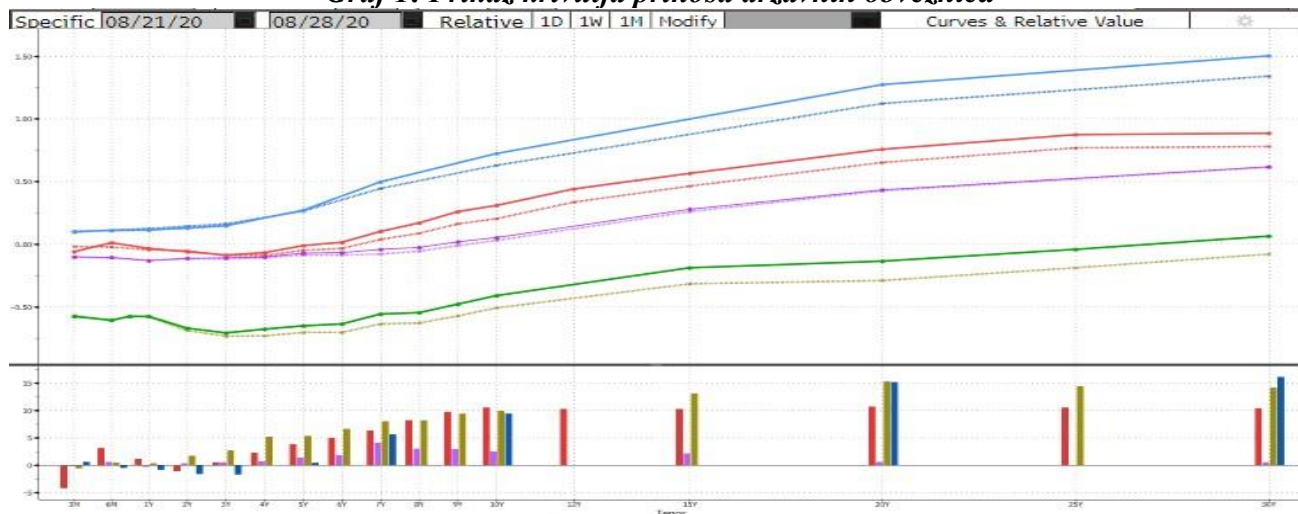
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	21.8.20	-	28.8.20		21.8.20	-	28.8.20		21.8.20	-	28.8.20		21.8.20	-	28.8.20	
2 godine	-0,68	-	-0,66	↗	0,14	-	0,13	↘	-0,05	-	-0,06	↘	-0,11	-	-0,11	→
5 godina	-0,70	-	-0,65	↗	0,26	-	0,27	↗	-0,05	-	-0,01	↗	-0,08	-	-0,07	↗
10 godina	-0,51	-	-0,41	↗	0,63	-	0,72	↗	0,21	-	0,31	↗	0,03	-	0,06	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	21.8.20	-	28.8.20	
3 mjeseca	-0,542	-	-0,556	↘
6 mjeseci	-0,610	-	-0,606	↗
1 godina	-0,554	-	-0,543	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 28.08.2020. godine (pune linije) i 21.08.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi svih posmatranih obveznica eurozone su zabilježili rast tokom protekle sedmice. Rast prinosa je posebno bio izražen kod obveznica dužeg roka dospeljeća, pa su tako prinosi njemačkih desetogodišnjih obveznica povećani za 10 baznih poena, a isti rast zabilježen je i kod italijanskih obveznica ovog dospeljeća. Početkom sedmice najveći uticaj na rast prinosa imali su više optimistični indikatori raspoloženja koji su objavljeni za Njemačku, ali je rast prinosa obveznica eurozone isto tako bio rezultat rasta prinosa obveznica u SAD, posebno nakon izlaganja predsjednika Feda Powella o izmijenjenoj strategiji monetarne politike ove institucije. Takođe, za Njemačku su objavljeni i nešto bolji finalni podaci o padu GDP-a u drugom kvartalu u poređenju s preliminarnim podacima. Ipak, kvartalni pad GDP-a od 9,7% predstavlja rekordnu kontrakciju od 1970. godine, od kada se prati kvartalna evidencija. Nakon toga, koalicioni partneri Njemačke vlade su donijeli odluku da produže mjere pomoći do kraja 2021. godine, koje za cilj imaju zaštitu radnih mjesta, a što je podrazumijevalo da se pronađe dodatnih 10

milijardi EUR za finansiranje istog. Prvobitni rok ovog programa pomoći je bio 12 mjeseci. Tokom ove sedmice se očekuje i predstavljanje plana stimulativnog paketa Francuske u vrijednosti od 100 milijardi EUR.

Ministar finansija Francuske Le Maire je izjavio da Vlada ostaje pri prognozi da će ekonomija Francuske zabilježiti kontrakciju od 11% u ovoj godini usljed neizvjesnosti oko izgleda za globalnu ekonomiju. On je dodao da, iako je zabilježen snažan oporavak u mjesecima maja i juna, do kraja godine još uvijek postoji mnogo neizvjesnosti, posebno Brexit, izbori u SAD, kao i novi „petogodišnji plan“ Kine, a što bi sve moglo da utiče na svjetsku trgovinu, pa samim tim i na ekonomski rast Francuske. Takođe, njegov kolega iz Njemačke, ministar Sholz je izjavio da se može pretpostaviti da će Vlada Njemačke morati da poveća dugovanja u budžetu za sljedeću godinu, te da će biti prisiljena da odstupi od pravila dugovanja, jer će postojati potreba za „značajnim izvorima“ povećane potrošnje kako bi se zaštitilo zdravlje građana i stabilizovala ekonomija.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	JUL	9,2%	10,2%	9,2%
2.	GDP – Njemačka (kvartalno) final.	II kvartal	-10,1%	-9,7%	-10,1%
3.	GDP – Francuska (kvartalno) final.	II kvartal	-13,8%	-13,8%	-5,9%
4.	GDP – Austrija (kvartalno) final.	II kvartal	-10,7%	-10,4%	-2,4%
5.	GDP – Finska (kvartalno) final.	II kvartal	-	-4,5%	-1,9%
6.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	AUG	85,0	87,7	82,4
7.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	AUG	-14,7	-14,7	-15,0
8.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	AUG	92,1	92,6	90,4
9.	Ifo indeks poslovnog povj. za 6 mjeseci – Njemačka	AUG	98,0	97,5	96,7
10.	Indeks povjerenja potrošača – Francuska	AUG	94	94	94
11.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	AUG	88	91	84
12.	Indeks poslovnog povjerenja – Italija	AUG	-	80,8	77,0
13.	Industrijske prodube – Italija (G/G)	JUN	-	-11,8%	-34,1%
14.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	JUN	-	-16,4%	-25,9%
15.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	JUL	2,6%	0,6%	0,5%
16.	Maloprodaja – Španija (G/G)	JUL	-	-3,7%	-3,3%
17.	Obim maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	JUL	-	4,1%	7,1%
18.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	AUG	0,2%	0,2%	0,9%
19.	Stopa inflacije – Belgija	AUG	-	0,82%	0,73%
20.	Stopa nezaposlenosti – Finska	JUL	-	7,7%	7,9%

SAD

Predsjednica Feda iz Kansas Citya George, koja je bila među najistaknutijim optimističnim članovima Feda, se ne protivi određenom pregrijavanju inflacije i njenom rastu preko ciljanog nivoa od 2%, te više rizika vidi u dijelu cjenovnih pritisaka koji su suviše slabi. George je istakla kako smatra da inflacija od 2% nikada nije bila gornji nivo, te da je potrebno ostati fokusiran na ono što utiče na to da inflatorna očekivanja u ekonomiji budu usidrena. Prema njenom mišljenju, posmatrano s aspekta komunikacije, potrebno je razgovarati o stvarima koje pomažu da se bolje uradi posao u pravcu dostizanja postavljenih ciljeva. Predsjednik Feda iz Ričmonda Barkin je izjavio da smatra da je trenutno odgovarajuće da referentna kamatna stopa Feda bude nula. Prema njegovom mišljenju, neizvjesnost je prilično visoka i važna za mnoge učesnike u ekonomiji. Takođe, Barkin je dodao da je jednostavno potrebno da se virus stavi pod kontrolu i da se ljudima da sigurnost i povjerenje, te se osvrnuo na Njemačku i njen način upravljanja ovom krizom.

Fed je tokom protekle sedmice predstavio agresivnu novu strategiju kojom će povratiti punu zaposlenost i povećati inflaciju ka zdravijim nivoima u uslovima u kojima se vjeruje da postoje rizici po zaposlenost kao i rizici po rast inflacije. Unutar novog pristupa koji predstavlja dugoročne ciljeve Feda i monetarne politike, a koja je odobrena od strane 17 kreatora monetarne politike, Fed će težiti za dostizanjem

prosječne inflacije od 2%, nadoknađujući periode sa inflacijom ispod 2% u periodima u kojima će inflacija biti preko ovog nivoa, koji će trajati neko vrijeme, te osiguranju da zaposlenost ne bude smanjena ispod maksimalnog nivoa. Predsjednik Feda Powell je istakao da revidirano saopštenje Feda reflektuje zahvalnost za snažno tržište rada, posebno u brojnim zajednicama sa srednjim i niskim nivoom prihoda, te da snažno tržište rada može biti održivo bez izazivanja neželjenog povećanja inflacije.

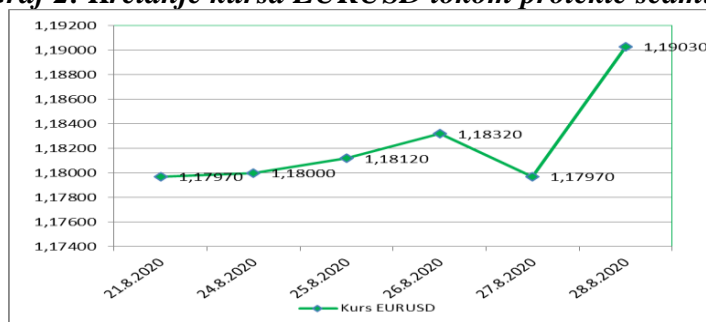
Predsjednik Feda iz Dalasa Kaplan je istakao da preferira da se sačeka jasniji put koji će se pojaviti nakon efekata pandemije prije nego Fed ponudi dodatne smjernice, dok je predsjednik Feda iz Mineapolisa Kashkari izjavio da Fed ima veoma ograničenu sposobnost da podstakne ekonomiju, ali ima jasnu moć da je „ubije“. Važno je imati u vidu da je Fed prepoznao cijenu visoke nezaposlenosti, te da je važno da ne dođe do prekida oporavka prije nego plate i stanje na tržištu rada ne dobiju šansu da se oporave od pada. Predsjednik SAD Trump je voljan da potpiše zakon kojim se odobravaju sredstva za prevazilaženje pandemije vrijednost 1,3 biliona USD. Ipak, Pelosi je istakla da ta suma nije dovoljna da zadovolji potrebe američkog naroda.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks ekonomske aktivnosti Fed Čikago	JUL	3,70	1,18	5,33
2.	FHFA indeks cijena kuća	JUN	0,3%	0,9%	-0,2%
3.	Povjerenje potrošača	AUG	93,0	84,8	91,7
4.	Broj novoprodanih kuća (M/M)	JUL	1,8%	13,9%	15,1%
4.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite	21. august	-	-6,5%	-3,3%
5.	Porudžbine trajnih dobara P	JUL	4,8%	11,2%	7,7%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	22. august	1.000.000	1.006.000	1.104.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	15. august	14.400.000	14.535.000	14.758.000
8.	Lična potrošnja	JUL	1,6%	1,9%	6,2%
9.	PCE deflator (G/G)	JUL	1,0%	1,0%	0,9%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,17970 na nivo od 1,19030.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Asocijacija turističkih radnika u Velikoj Britaniji (The Association of British Travel Agents, Abta) je saopštila da je pod uticajem krize izazvane COVID-19 čak 39.000 zaposlenih u ovom sektoru ostalo bez posla ili je njihov posao neizvjestan, s obzirom na to da je sektor turizma najviše pogođen krizom, te su pozvali Vladu na dodatnu finansijsku podršku kako bi se spriječio dalji gubitak poslova. Pored navedenog, iz ove organizacije su istakli da je preko 90.000 poslova u ovom sektoru ili industrijama, koje su povezane sa turizmom, već pogođeno pandemijom, te da 78% turističkog biznisa razmatra smanjenje zaposlenih, iako se još uvijek nije razgovaralo o otpuštanjima.

Svjetsko vijeće za putovanja i turizam (The World Travel and Tourism Council, WTTC) očekuje da bi Velika Britanija mogla da izgubi 22 milijarde funti pod uticajem globalnog zastoja u turizmu, dok je oko tri miliona poslova u ovom sektoru pod rizikom. Izvještaj koji je publikovalo WTTC navodi da stalne neizvjesnosti i restrikcije u dijelu putovanja, koji su rezultat ograničenja izazvanih pandemijom, utiču na to da se ljudi ne odlučuju na putovanja, te ostaju unutar matičnih zemalja. Fiskalni deficit Škotske je povećan na 15 milijardi funti tokom 2019/20. godine, što je dovelo do upitnosti pitanja oko nezavisnosti

ove regije između premijerke Škotske Sturgeon i lidera škotskih laburista Leonarda.

Co-operative Bank treba da smanji 350 radnih mjesta, te da zatvori 18 ispostava širom Velike Britanije, što je rezultat borbe sa niskim kamatnim stopama i ekonomskim usporenjem izazvanim pandemijom. Ovo smanjenje broja radnih mjesta predstavlja oko 11% ukupnog broja zaposlenih ove banke, a uglavnom će uticati na srednji i niži nivo menadžmenta, kao i zaposlene u ispostavama koje se namjeravaju zatvoriti.

Guverner BoE Bailey je na simpozijumu u Jackson Holeu izjavio da su kvantitativne olakšice imale efekte tokom pandemije, te istakao da ove mjere daju najbolje rezultate kada se primjenjuju masivno i brzo. Bailey je dodao da je precizno mjerenje ovih efekata teško s obzirom na to da se ne može jednostavno identifikovati šta bi se desilo da nije bilo kvantitativnih olakšica. U svakom slučaju, kako ističe Bailey, kvantitativne olakšice su očigledno djelovale na uklanjanje opasnog rizika prenošenja teškog tržišnog tereta na makroekonomiju kroz izbjegavanje naglog pooštavanja finansijskih uslova, a samim tim i povećanja efektivnih kamatnih stopa.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	CBI maloprodaja AUG	6	-6	4
2.	Lloyds poslovni barometar AUG	-	-14	-22

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,90119 na nivo od 0,89158, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3090 na nivo od 1,3353.

JAPAN

Početak sedmice je objavljena vijest da, prema nepotvrđenim izvorima, Japan planira da umanjiti restrikcije koje se tiču zabrane ulazaka za strance zbog pandemije, usljed straha da bi ovakve odluke mogle da negativno utiču na poslovnu konkurentnost i da negativno djeluju na reputaciju Tokija kao finansijskog centra. Prema sadašnjim pravilima, stranci koji su napustili Japan nakon 2. aprila ne mogu se vratiti. Japan je tako jedina članica u okviru G7 zemalja koja vrši određenu vrstu diskriminacije između građana Japan i stranih državljana sa prebivalištem u zemlji. Nakon toga, bivši glavni ekonomista BoJ Hayakawa je izjavio da šok koji je rezultat pandemije utiče na to da se nivo novca koji pristiže u ekonomiju Japana povećava, a što bi moglo doprinijeti naglom rastu inflacije, te tako pomoći dostizanju cilja koji godine ultrastimulativne politike nisu uspjele da učine. Bivši kreator monetarne politike u BoJ Kiuchi je izjavio da bi Japan u naredne 3 godine mogao zapasti u blagu deflaciju, usljed negativnih efekata na potražnju izazvanu pandemijom, a što vodi i do većeg gubitka radnih mjesta, ali da je malo vjerovatno da će BoJ povećati stimulativne mjere kako bi održala cijene. S druge, strane glavni glasnogovornik Vlade Japana je izjavio da Japan želi izbjeći još jedno vanredno stanje i da mora da uzme u obzir više stimulativnih mjera kako bi se ekonomija oporavila, što predstavlja signal da je Tokijo odlučan da se fokusira na ponovno otvaranje biznisa koji su oštećeni pandemijom. Član UV BoJ Suzuki je izjavio da bi finansijske institucije mogle biti suočene sa rastućim troškovima kreditiranja, te bi se mogli vratiti na nivo zabilježene tokom globalne finansijske krize, ukoliko ponovni rast zaraženih koronavirusom naštetiti ekonomiji. Suzuki je dodao i da masivni stimulativni program BoJ pomaže da ublaži ekonomski udarac koji nastao zbog pandemije, te da benefiti ultrastimulativne politike još uvijek premašuju troškove.

Proteklu sedmicu su obilježile špekulacije oko mogućnosti da aktuelni premijer Japana Abe odluči da podnese ostavku zbog zdravstvenih razloga, prije isteka mandata 21. septembra. Ova vijest je potvrđena krajem sedmice, te je Abe u petak i zvanično podnio ostavku na ovu funkciju zbog zdravstvenih razloga, te je time okončao najduži mandat premijera Japana koji je trajao 8 godina. Abe je poznat po tome što se, od kada se nalazi na ovoj poziciji od 2012. godine, zalagao za monetarne olakšice bez presedana, kao i za fleksibilniju fiskalnu politiku s ciljem oživljanja ekonomije. Paket ovakvih mjera je poznat pod nazivom „Abenomics“, a podnošenjem ostavke sudbina Abenomicsa je sada neizvjesna.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Proizvođačke cijene uslužnog sektora (G/G)	JUL	0,8%	1,2%	0,9%
2.	Indeks svih industrijskih aktivnosti	JUN	6,3%	6,1%	-4,1%
3.	Stopa inflacije – Tokio	AUG	0,6%	0,3%	0,6%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 124,81 na nivo od 125,39. JPY je blago aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa od 105,80 na nivo od 105,37.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 42,34 USD (35,89 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena nafte nije bilježila značajne promjene. Do sredine sedmice cijena je bila pod uticajima zatvaranja postrojenja proizvodnje u Meksičkom zalivu zbog tropske oluje Laura koja je prijetila da preraste u uragan.

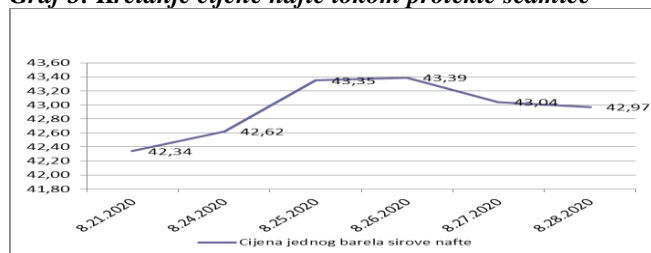
Sredinom sedmice cijena nafte je povećana nakon što su objavljene vijesti da su zalihe nafte u SAD smanjene petu sedmicu zaredom. EIA je objavio da su zalihe smanjene za 4,7 miliona barela na 507,8 miliona barela u sedmici koja je završila 21. augusta. Zalihe nafte se u ovoj godini i dalje nalaze za 15% iznad petogodišnjeg prosjeka. U sedmici ranije zalihe su smanjene za 1,6 miliona barela. Do kraja sedmice najveći uticaj na kretanje cijene nafte imala je oluja u Meksičkom zalivu. Biro za sigurnost i zaštitu životne sredine je tokom protekle sedmice procijenio da je 84% proizvodnje nafte i 61% proizvodnje prirodnog gasa obustavljeno zbog oluje Laura. Prema procjenama EIA proizvodnja nafte u Meksičkom zalivu čini oko 17% ukupne proizvodnje u SAD.

Pojedini analitičari smatraju da će cijena nafte biti vođena stanjem zaliha, kao i očekivanjima da OPEC+ ima slobodnih kapaciteta koji mogu biti uposljeni u postpandemijskom rastu tražnje.

Predsjednik Rusije Putin je izjavio da bi za Rusiju bilo bolje ukoliko bi cijena nafte bila veća od 46 USD po barelu. Putin je istakao da bi veća cijena nafte imala uticaj na veće budžetske rezerve, te da predstavlja dodatnu osnovu za finansiranje javnih troškova, uključujući i socijalnu zaštitu.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 42,97 USD (36,10 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 1,49%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.940,48 USD (1.644,89 EUR). Početkom sedmice cijena zlata je smanjena kako su se pojavile informacije o pronalasku vakcine protiv virusa COVID-19. Iz WHO je saopšteno oko 172 zemlje su uključene u program COVAX koji je osmišljen da osigura podjednak pristup vakcini protiv COVID-19, ali je neophodno obezbijediti više finansijskih izvora, dok zemlje treba da se više obavežu na ove aktivnosti. Generalni direktor WHO Ghebreyesus je izjavio da je ovaj mehanizam ključan za okončanje pandemije i neće uključiti samo zemlje koje razvijaju i kupuju vakcine, nego će, takođe, osigurati da se cijene održavaju što je moguće nižim. U narednim danima, do kraja sedmice, cijena zlata je bila pod uticajima očekivanja obraćanja predsjednika Feda Powella na simpozijumu u Jackson Holeu gdje se očekivalo kratko prezentovanje monetarnog plana Feda za oživljavanje ekonomije nakon krize izazvane pandemijom. Kasnije je predsjednik Feda Powell istakao da revidirano saopštenje Feda reflektuje zahvalnost za snažno tržište rada, posebno u brojnim zajednicama sa srednjim i niskim nivoom prihoda, te da snažno tržište rada može biti održivo bez izazivanja neželjenog povećanja inflacije. Cijena zlata je tokom trgovanja u petak bilježila rast nakon što su se pojavile vijesti da je predsjednik Trump spreman da potpiše zakon kojim se osiguravaju sredstva za prevazilaženje krize u vrijednosti od 1,3 biliona USD, na šta je Pelosi upozorila da ta sredstva nisu dovoljna. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.964,83 USD (1.650,70 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 1,25%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

